

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A sértettek jogainak megerősítése az EU-ban

(COM(2011) 274 végleges)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a bűncselekmények sértettjeinek támogatására, védelmére és jogaira vonatkozó minimumszabályok megállapításáról

(COM(2011) 275 végleges – 2011/0129 (COD))

(2012/C 43/09)

Előadó: **Kathleen WALKER SHAW**

2011. május 18-án az Európai Bizottság és 2011. június 29-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A sértettek jogainak megerősítése az EU-ban

COM(2011) 274 végleges,

valamint

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a bűncselekmények sértettjeinek támogatására, védelmére és jogaira vonatkozó minimumszabályok megállapításáról

COM(2011) 275 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2011. november 8-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2011. december 7–8-án tartott, 476. plenáris ülésén (a december 7-i ülésnapon) 142 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy egy tanulmányban pontosabban mérje fel a válság hatását a bűncselekmények sértettjeire, és ezekre a megállapításokra alapozva terjesszen elő kísérő intézkedéseket.

1.2 Az EGSZB-t aggodalommal tölti el, hogy a sértetteknek a büntető igazságszolgáltatási rendszerekkel szemben tanúsított bizalma igen alacsony szintű, a viktimizáció ördögi körének megszakítása érdekében pedig szükségesnek tartja a sértettek – és különösen az ismételten áldozattá váló személyek – helyzetének megerősítését és az állampolgárok bizalmának fokozását. Felkéri az Európai Bizottságot, hogy ennek érdekében vizsgálja meg a kísérő intézkedések és a források lehetőségét.

1.3 Az EGSZB javasolja, hogy a sértett családja vagy képviselője jogainak és elismerésének megerősítése érdekében az Európai Bizottság módosítsa a „sértett” fogalom meghatározását.

1.4 Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy részletesen elemezze azoknak a sértetteknek a védelmét, akik bűncselekmények következtében a munkahelyükön szenvednek el sérelmet, valamint hogy terjesszen elő kísérő intézkedéseket a minimális jogok és az elismerés EU-szerte való támogatásának érdekében, az állami- és a magánszektorban egyaránt.

1.5 Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság végezzen részletes elemzést a közúti közlekedési cselekmények sértettjeiről, és terjesszen elő intézkedéseket az igazságszolgáltatás, a támogatás és a kárpótlás biztosítására.

1.6 Az EGSZB javasolja, hogy a sértettek közvetlen és közvetett diszkriminációjának kezelésére az Európai Bizottság építsen be hatékonyabb biztosítékokat a javaslatba.

1.7 Az EGSZB a sértettek helyzetének elfogadása érdekében gyökeres szemléletváltást tart szükségesnek, amit az igazságügyi rendszer és egyéb illetékes hatóságok különféle szintjein dolgozó szakmabeliek és gyakorló szakemberek képzésével lehet támogatni, tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét. Ennek magában kellene foglalnia a médiának a sértettekkel szemben alkalmazott általános gyakorlatát, valamint a sértettek politikai indíttatású kihasználásának megelőzését is.

1.8 Az EGSZB elfogadja, hogy egyes sértettek különösen veszélyeztetettek és speciális bánásmódot igényelnek, úgy véli azonban, hogy bizonyos „veszélyeztetett sértettek” meghatározása, és így a sértettek potenciális rangsorolása helyett az Európai Bizottságnak azt kellene javasolnia, hogy egy egyéni felmérés alapján – és a nemzeti eljárásokkal összhangban – a bűncselekmények valamennyi sértettjének hozzá kellene férnie azokhoz a különleges intézkedésekhez, amelyek személyes

jellemzőikkel, a bűncselekmény jellegével és a gyanúsítással fennálló kapcsolatuk révén meghatározzák veszélyeztetettségüket.

1.9 Az EGSZB kísérő intézkedéseket tart szükségesnek a sértett-támogatási szolgáltatások hálózatának EU-szerte való megerősítése és formalizálása érdekében, és javasolja, hogy az uniós költségvetés révén biztosítsanak szilárd alapot ennek a hálózatnak. Az EGSZB azt is javasolja, hogy azokban az esetekben, amikor az eseményre külföldön került sor, a támogatási szolgáltatások szerepét terjesszék ki a bűncselekmények hazatérő sértettjeinek és családjuknak a támogatására is. Úgy véli, hogy a sértett-támogatási szolgáltatásoknak rugalmasaknak kell lenniük, és képesnek arra, hogy a forrásokat regionálisan a potenciális „gócpontok” felé csatornázzák.

1.10 Az EGSZB elismeri a civil társadalom szélesebb körű szerepét a bűncselekmények sértettjeinek támogatását célzó gyakorlati intézkedések kidolgozásában, és arra bátorítja az Európai Bizottságot, hogy ennek elősegítésére terjesszen elő kísérő intézkedéseket és biztosítson forrásokat.

1.11 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy soron következő felülvizsgálata során tegye meg a széles körű és szükséges javításokat a sértettek kárpótlásáról szóló rendelkezések vonatkozásában, ideértve a bűncselekmények sértettjeinek uniós szintű kártérítési rendszerére vonatkozó megfontolásokat is. Az EGSZB szerint kívánatos, hogy az Európai Bizottság hangsúlyozza a tagállamok felé, hogy az irányelv csak a minimumszabályokat és az alapvető jogok minimális szintjét tartalmazza, ezért a nemzeti végrehajtási jogszabályok akár magasabb szintű védelmet is biztosíthatnak.

1.12 Az EGSZB üdvözlöi a helyreállító igazságszolgáltatásra vonatkozó javaslatokat, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy járuljon hozzá a kísérleti projekt forrásaihoz a helyreállító igazságszolgáltatásra vonatkozó normák és képzés EU-szerte való kidolgozása érdekében.

1.13 Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki közös eljárásokat a más országban áldozatul esett személyek maradványainak világosan meghatározott, korlátozott határidőkön⁽¹⁾ belüli szállítására és hazaszállítására, amelyek elsőbbséget élveznének a nemzeti vagy a tartományi szabályokkal szemben.

2. Bevezetés

2.1 Az Európai Bizottság által 2011. május 18-án közzétett javaslatcsomag kiterjeszti azokat az intézkedéseket, amelyeket a sértettek jogainak tárgyában fogadtak el közösségi szinten. A javaslatok világos és konkrét jogokkal kívánják felruházni a bűncselekmények sértettjeit, valamint biztosítani kívánják számukra az elismerést, a tiszteletet, a védelmet, a támogatást és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, függetlenül attól, hogy melyik tagállamból származnak vagy az EU mely részén élnek.

⁽¹⁾ Az EGSZB 28 napot javasol, ami lehetővé tenné, hogy két kórboncnok elvégezze a törvényszéki vizsgálatot és a DNS-tesztet, ideértve az elhalálozott személy országának konzuli szolgálata által kért független jelentést is.

2.2 Az EGSZB elismeri, hogy a Lisszaboni Szerződés ma már egyértelmű jogalapot biztosít az EU számára ahhoz, hogy megállapítsa a bűncselekmények sértettjeinek minimális jogait és védelmét. A javaslatok a Stockholmi Programon⁽²⁾ és a végrehajtásáról szóló cselekvési terven⁽³⁾ alapulnak, és összhangban állnak a Budapesti menetrenddel.⁽⁴⁾

2.3 Az EGSZB üdvözlöi, hogy a lengyel elnökség prioritásként kezeli a biztonság megerősítését az EU-ban, valamint az elnökség annak érdekében tett erőfeszítéseit, hogy előrelépés történjen a Tanácsban a sértettek jogaira vonatkozó csomag tekintetében.

2.4 Az EGSZB sokrétű tevékenységet végzett e kérdés tekintetében, többek között véleményt dolgozott ki a sértettek kompenzálása,⁽⁵⁾ az emberkereskedelem,⁽⁶⁾ a szexuális zaklatás, szexuális kizsákmányolás és a gyermekpornográfia,⁽⁷⁾ a gyermekjogok,⁽⁸⁾ az EU terrorizmusellenes politikája,⁽⁹⁾ a digitális társadalmi befogadás,⁽¹⁰⁾ valamint a számítógépes bűnözés⁽¹¹⁾ tárgyában.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a tagállamok nem hagyhatják figyelmen kívül a jelenlegi gazdasági és pénzügyi válság hatását e kérdésre, és ebben az összefüggésben kell értelmezniük a bűncselekmények dinamizmusát. A szigorú megszorító intézkedések következtében számos tagállam csökkent a rendőrség, az egészségügyi és jóléti szolgáltatások, a közösségi szervezetek, a sértett-támogatási szolgáltatások és más kapcsolódó NGO-k finanszírozását. Ezen túlmenően elmélyülnek a fennálló egyenlőtlenségek, a szegénység és a munkanélküliség meredeken növekvő szintjei pedig tovább gerjesztik a társadalmi problémákat, miközben a bűncselekmények potenciális katalizátoraiá válhatnak.

3.2 A bűncselekmények sértettjeire vonatkozó uniós szintű adatok ijesztőek. A bűncselekmények közvetlen sértettjeinek száma évente több mint 75 millió. Elfogadhatatlan az a tény, hogy a bűncselekmények többségénél a sértetteknek ugyanaz a kis százaléka esik áldozatul, akik újra és újra az áldozat szerepében találják magukat. A sértettek jellemző módon olyan területeken élnek, ahol magas a bűnelkövetési arány, nagy a bűncselekmények miatti félelem és alacsony a bejelentett bűncselekmények aránya. E közösségekben a bűncselekmények 90 %-át nem jelentik.

3.3 A bűncselekmények sértettjeinek nyújtott támogatás uniós szintű javítása sarokkőnek tekinthető a szabadság, a biztonság és a jogérvényesülés térségének EU-n belüli kialakítása szempontjából. Ez alapvető, mivel meredeken nő az EU-szerte utazók vagy egy más tagállamban élők és dolgozók száma, és ez a tendencia a továbbiakban is folytatódni fog.

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/envir/111877.pdf.

⁽³⁾ COM(2010) 171 végleges.

⁽⁴⁾ A Miniszterek Tanácsa 2011. június 10-én fogadta el.

⁽⁵⁾ HL C 95., 2003.4.23., 40–44. o.

⁽⁶⁾ HL C 51., 2011.2.17., 50–54. o.

⁽⁷⁾ HL C 325., 2006.12.30., 60–64. o., HL C 317., 2009.12.23., 43–48. o. és HL C 48., 2011.2.15., 138–144. o.

⁽⁸⁾ HL C 325., 2006.12.30., 65–70. o.

⁽⁹⁾ HL C 218., 2011.7.23., 91. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 318., 2011.10.29., 9–18. o.

⁽¹¹⁾ HL C 97., 2007.4.28., 21–26. o.

3.4 Az EGSZB üdvözli, hogy azoknak a polgároknak, akik egy másik tagállamban estek bűncselekmény áldozatául, a javaslatok felkínálják azt a lehetőséget, hogy a lakóhelyük szerinti tagállamban jelentsék be a bűncselekményt. Ez különösen a komoly sérülések vagy balesetek esetén rendkívül fontos, vagy a család számára egy haláleset bekövetkeztekor.

3.5 Az EGSZB támogatja az irányelv horizontális megközelítését, amely valamennyi sértett számára biztosít jogokat.

3.6 Fontos, hogy a javaslatok elismerik a sértett családjának és magának a sértettnak a szenvedését, valamint a nehézségeket, amelyekkel szembesülnek, ennek azonban egységesebben kellene tükröződnie a javaslatok szövegében.

3.7 Az ilyen jellegű események olyan súlyos fizikai, érzelmi és pénzügyi következményekkel járnak, amelyek mind a sértettek, mind családjaik támogatását szükségessé teszik, utóbbiak ugyanis központi szerepet játszanak a sértett támogatásában, a hatósági eljárásokban, az egészségügyi ellátásban, a bürokrácia útvesztőiben, a gyanúsított/ak felkutatásában, valamint az igazságszolgáltatási és a kártérítési eljárásban.

3.8 Az EGSZB úgy véli, hogy el kell ismerni azokat a pótlólagos nehézségeket és azt a többletterhet, amellyel a határokon átnyúló esetekben szembesülnek a sértettek és családjaik, hiszen a számukra idegen más nyelvek, eljárások és kultúrák újabb olyan kihívásokat jelentenek, amelyek megoldhatatlannak tűnhetnek.

3.9 Általánosságban megállapítható, hogy a bűncselekmények sértettjeinek 50 %-a nem jelenti a bűncselekményt az „illetékes hatóságoknak”. Ennek számos oka van, többek között az, hogy a sértettek nem értik a bűncselekmény bejelentésének vagy a panasz benyújtásának rendszerét, illetve alig bíznak abban, hogy a hatóság segítséget, védelmet vagy támogatást tud nyújtani nekik az igazságszolgáltatásnak és a kárpótlás érvényesítésének a terén. Az EGSZB kívánatosnak tartja, hogy a javaslatok olyan gyakorlati intézkedések formájában testesüljenek meg, amelyek kezelni képesek a sértettek igazságszolgáltatási rendszer iránti bizalmának hiányát.

3.10 Tanulmányok erősítik meg,⁽¹²⁾ hogy a meglévő intézkedések nem képesek azt a sok gyakorlati és technikai problémát kezelni, amelyekkel a sértettek és családjaik akkor szembesülnek, amikor a legveszélyeztetettebbek és segítségre szorulnak.

3.11 E javaslatok fontos előrelépést jelentenek annak biztosítása felé, hogy a sértettek és családjaik előnyt fognak élvezni, hogy elismerik, valamint méltósággal és tisztelettel kezelik őket, emellett pedig élhetnek azzal a jogukkal, hogy védelemben és támogatásban részesüljenek és hozzáférhessenek az igazságszolgáltatáshoz. E kiszolgáltatott helyzetben soha nem szabadna őket magukra hagyni.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Jelenleg nagymértékű következetlenség tapasztalható EU-szerte a rendelkezések szigorúságát és hatékonyságát tekintve,

ezért radikális változásra van szükség annak érdekében, hogy biztosított legyen a támogatásnak, a védelemnek és a jogoknak az a megfelelő szintje, amelyre az uniós polgárok mind saját országukban, mind egy másik tagállamban támaszkodhatnak. Nem elfogadható, hogy egy bűncselekmény sértettjének nyújtott támogatás mértéke véletlenszerűen változzon annak függvényében, hogy az EU-n belül hol történt az esemény.

4.2 Az EGSZB szerint tagjai egyedülálló helyzetben vannak a tekintetben, hogy közreműködhetnek e javaslatok hatékony végrehajtásának biztosításában. A közleményben említett kísérő intézkedésekkel összefüggésben az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy egymással együttműködve továbbra is bátorítsák az általuk képviselt intézményeket arra, hogy adott esetben építsék ki a bűncselekmények áldozatainak és családjainak biztosított módszeresebb és hatékonyabb támogatás gyakorlati struktúráit, politikáit és gyakorlatait.

4.3 Elismerés és védelem

4.3.1 Az irányelv értelmében a „sértett” fogalma csak a bűncselekmény következtében életüket veszített sértettek családtagjaira terjed ki. Az EGSZB szerint ez a megfogalmazás túl szűk, és nem veszi figyelembe, hogy a túlélő sértettek közül sokan olyan súlyosan sérülnek, hogy ahhoz, hogy panaszt tudjanak tenni, vagy az igazságszolgáltatásért és kártérítésért jogi eljárást tudjanak kezdeményezni, igen nagymértékű segítségre szorulnak jogképességük gyakorlásában, ennek a segítségnyújtásnak a feladata pedig a családtagokra vagy más segítő személyekre hárul. Ezeket a segítséget nyújtó személyeket ugyancsak el kell ismerni. Az EGSZB a COM(2011) 275 dokumentum 2. cikkének (Fogalom meghatározások) módosítását javasolja, egy új 2 a) iii) pont betoldásával: „az elismert segítő személy, aki a bűncselekményt megelőzően vagy követően a jogképességének gyakorlásában nagymértékű segítségre szoruló sértettnek lehet akár családtagja vagy alkalmazottja is.”

4.3.2 A munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos szabályok betartására irányuló erőfeszítések ellenére az EGSZB-nek fenntartásai vannak a tekintetben, hogy a javaslatok nem térnek ki a munkahelyükön bűncselekmények áldozatává váló sértettek védelmére, ideértve a közúti közlekedésben vagy más közlekedési ágazatokban foglalkoztatott személyeket is. A tagállamok eltérő megközelítést alkalmaznak a tekintetben, hogy a munkahelyi jogok és védelem megsértésével összefüggésben mi számít bűncselekménynek, ez pedig alááshatja a minimumszabályok EU-szerte történő biztosítását. Ez a kiküldött munkavállalók tekintetében is következményekkel jár. Az EGSZB ezért e kérdés részletes elemzését várja az Európai Bizottságtól, valamint olyan kísérő intézkedéseket, amelyek támogatják a munkahelyükön bűncselekmények áldozatává váló sértettek minimumjogait, mind a magán-, mind az állami szektorban.

4.3.3 Az EGSZB attól tart, hogy egy sértett „természetes személyként” való meghatározása kizárhatja a bűncselekmények áldozatává váló szervezeteket vagy vállalatokat az ennek az irányelvnek a keretében biztosított jogok gyakorlásából. Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság mérje fel az e területre vonatkozó konkrét intézkedések szükségességét, különösképpen a kkv-vel összefüggésben, az ismétlődő viktimizáció elleni védelem javítása érdekében.

⁽¹²⁾ COM(2011) 274 és SEC(2011) 580.

4.3.4 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság nem foglalkozott megfelelő módon a sértettek elleni közvetlen és közvetett diszkrimináció fontos problémájával, ideértve a kulturális diszkriminációt is, és felveti, hogy e kérdés kezelésére építsenek be hatékonyabb biztosítékokat a javaslatokba. Akkor fordulhat elő kettős viktimizáció vagy diszkrimináció, ha a sértettek fajuk, vallásuk, meggyőződésük, szexuális irányultságuk, fogyatékoságuk, nemük vagy társadalmi háttérük miatt válnak visszaélések áldozatává, és ezek a legfőbb okai a be nem jelentett bűncselekmények igen nagy részének. A sértettek ilyenkor a hatóságok és az igazságügyi szervek elfogadhatatlan magatartása révén szembesülhetnek a diszkriminációval, akik nem adnak nekik hitelt, vagy nem kezelik őket méltósággal és tisztelettel, és nem ismerik el őket.

4.3.5 Az EGSZB jelentős kultúraváltást tart szükségesnek a sértettek szerepének az igazságügyi rendszeren belüli elfogadása érdekében. A szakmabeliek és a gyakorlati szakemberek megfelelő képzésének biztosítása fontos kezdőlépés, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság fontolja meg finanszírozási programok létrehozását annak érdekében, hogy ez a kultúraváltás megvalósuljon a kulcsfontosságú szervezetekben.

4.3.6 A bűncselekmények sértettjeinek védelme a javaslatok központi eleme. Ez különösen akkor igen fontos, ha a sértett és családja ugyanazon épületben vagy annak az épületnek a szomszédságában tartózkodik, mint ahol a gyanúsított van, ideértve a kórházat, a bíróságot vagy a rendőrséget. A szabványosított eljárásokat módosítani kell annak biztosítása (és nem a javaslatban szereplő „fokozatos megteremtés”) érdekében, hogy elkerülhető legyen a sértett és családja, valamint a gyanúsítottak közötti kapcsolat, különböző helységekből elhelyezve őket, vagy különböző létesítményeket használva.

4.3.7 Szintén fontos annak megelőzése, hogy a polgárok potenciális sértettekké váljanak. Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa a viktimizáció új formái megjelenésének nyomon követését, ideértve pl. a számítógépes bűnözést, és mérje fel, hogy a sértettek védelme és támogatása érdekében milyen intézkedésekre van szükség. A sértettek számának csökkenése érdekében kulcsfontosságú a DAPHNE-hez hasonló programok sikerére épülő programok kidolgozása, hogy így növekedjen a potenciális veszélyekkel kapcsolatos tudatosság, valamint megelőző intézkedések szülessenek egy veszély jelentkezésekor.

4.3.8 A statisztikák szerint, ha valaki már sértetté vált, sokkal kiszolgáltatottabb a további viktimizációval szemben. Sok személy, aki gyermekként otthonában, illetve állami vagy egyéb fenntartású intézményben visszaélés áldozata volt, egész életében szenved ettől. Sokan képtelenek arra, hogy helyzetükről beszéljenek, és lépéseket tegyenek a bűncselekmény bejelentésére. Az EGSZB kísérőintézkedéseket és célzott uniós támogatást tart szükségesnek, mind a sértettek és a bűncselekmények szemtanúinak megerősítése érdekében, hogy képesek legyenek a sorozatos viktimizáció ördögi körének megtörésére, mind a polgárok bizalmának kiépítésére, különösen azokban a közösségekben, ahol magas a bűncselekmények száma.

4.3.9 Miközben elfogadja, hogy a sértettek némelyike – pl. a gyermekek és a fogyatékosokkal élők, akik különleges bánásmódot igényelnek – különösképpen veszélyeztetett, az EGSZB attól tart, hogy a néhány „veszélyeztetett sértett” kategória meghatározásával az Európai Bizottság bátoríthatja a sértettek rangsorolását, ami a többi sértettel szembeni potenciális diszkriminációt eredményezhet. Valamennyi sértett veszélyeztetett, az EGSZB pedig úgy véli, hogy egy jobb megközelítés oda vezethet, hogy egyéni felmérés alapján – és a nemzeti eljárásokkal összhangban – a bűncselekmények valamennyi sértettje hozzáférhetne azokhoz a különleges intézkedésekhez, amelyek személyes jellemzőikkel, a bűncselekmény jellegével és a gyanúsítottal fennálló kapcsolatuk révén meghatározzák veszélyeztetettségüket. Alapvető fontossággal bírnak azok a módszerek, amelyek elismerik és megértik a sértett társadalmi környezetét és életkörülményeit, és támogató megközelítést alkalmaznak. Az EGSZB a COM(2011) 275 dokumentum 18. cikkének módosítását javasolja, mégpedig az 1., 2., és 5. bekezdés törlését és a megmaradó szöveg hivatkozásainak és szövegezésének ennek megfelelő módosítását, ideértve a „valamennyi egyéb” szavak törlését a 3. bekezdés második sorából.

4.3.10 Az EGSZB üdvözlözi a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendeletjavaslatot, és elismeri, hogy ez az európai védelmi határozatról szóló CSL 00002/2010. sz. irányelvjavaslat (büntetőügyek) szükséges kiegészítő jogszabálya. Az EGSZB megjegyzi, hogy e javaslatról megállapodás született a Miniszterek Tanácsa és az Európai Parlament között. Úgy véli, hogy a működés elősegítése érdekében a két intézkedés alkalmazását és formátumát a legnagyobb mértékben szabványosítani kell. Intézkedéseket kell hozni annak garantálása érdekében, hogy a védelmet biztosító végzést hatékonyan végrehajtsák.

4.3.11 Az EGSZB elismeri, hogy a média kedvező szerepet játszhat a sértettek jogainak és elismerésének támogatásában, és olyan rendelkezéseket szeretne látni a javaslatokban, amelyek biztosítják az egyensúlyt egyrészt e pozitív szerep elismerése, másrészt a sértettek és családjaik magánéletének a bírósági eljárások alatti védelme, valamint a tolatkodó és kérértlen médiafigyelem között, ideértve a politikai indíttatású, média általi viktimizációt. Túl gyakori, hogy hozzájárulás nélkül tesznek közzé képeket, fényképeket és személyes adatokat, ez pedig elfogadhatatlan beavatkozás a magán- és a családi életbe. A sértettek és családjaik tiszteletének, integritásának és emberi jogainak biztosítása alapvető egy olyan helyzetben, amikor a legveszélyeztetettebbek. Ilyen esetekben a felelős médiát kötelezni kellene arra, hogy az áldozattá válás bemutatásával egyenlő mértékű nyilvánosságot biztosítva ismerje el a magán- és a családi élet megsértését, ily módon orvosolja azt.

4.3.12 Az EGSZB azt is kívánatosnak tartja, hogy a javaslatok a hivatalos szervek – és különösképpen a rendőrség – felé is követelményként fogalmazzák meg a sértett és családja magánéletének védelmét. Tekintettel arra, hogy a rendőrség szolgáltatja a legtöbb információt a médiának, erre figyelmet kell fordítani. A közelmúltban botrányt keltett, amikor az Egyesült Királyságban sokkoló hírek kerültek napvilágra arról, hogy feltörték a sértettek és családjaik hangpostafiókjait. Az EU-nak nagyobb védelmet kell biztosítania e területen a sértetteknek és családjaiknak, mind otthon, mind pedig külföldön.

4.4 Az információhoz és a megértetéshez, valamint a tolmácsoláshoz és a fordításhoz való jog

4.4.1 Az EGSZB üdvözli azokat a javaslatokat, amelyek értelmében biztosítani kell a sértettek világos és átfogó jogát az időszzerű és lényeges esetspecifikus információhoz, valamint az ügyük előrehaladására vonatkozó naprakész információkhoz. Igen gyakori, hogy értékes idő, információ és bizonyíték megy veszendőbe, különösen azokban az esetekben, amikor nem a kezdettől fogva egyértelmű, hogy bűncselekményről van-e szó, pl. az eltűnt személyek, a fulladások, a lezuhanással járó balesetek vagy a tisztázatlan okok miatt bekövetkező elhalálozások esetében. A késelem még nagyobb lehet a határokon átnyúló esetekben, különösképpen, ha a bűncselekménynek tanúja sincs. Ez nem kizárható azonban a sértettek nyújtott támogatást és védőintézkedéseket. Az Eurojust vagy a kölcsönös jogsegélyről szóló megállapodás alapján történő megkeresések korlátozottak, mivel utóbbi csak a bűnyűvekre vonatkozik. Az EGSZB olyan kísérő intézkedéseket tartana szükségesnek, amelyeknek köszönhetően fel lehetne számolni a nyomozás vagy a megkeresés útjában álló akadályokat.

4.4.2 Fontos, hogy a polgárok tisztában legyenek azzal, hogy hol kaphatnak tájékoztatást, vagy hogy miként kell egy veszélyt vagy egy eseményt jelenteniük. A határokon átnyúló esetekben ezeknek a tudnivalóknak egyszerűbb formában hozzáférhetőeknek kellene lenniük az illetékes hatóságokon, pl. a rendőrségen, a konzulátusokon/nagykövetségeken, a kórházakon, a helyi önkormányzati hivatalokon és ezek weblapjain keresztül. Ezeket az információkat az utazási irodák/légitársaságok utazási dokumentumaihoz kellene csatolni, mégpedig egy leválasztható másolattal együtt duplán, amely másolatot az utazók szűkebb családjuknál vagy közeli barátaiknál hagyhatnak.

4.4.3 A határokon átnyúló esetekben jelenleg nem kielégítő az illetékes hatóságok közötti koordináció és együttműködés, a különböző jogszabályok és kultúrák ugyanis gyakran akadályt jelentenek, vagy oda vezetnek, hogy a hatóságok vonakodnak megosztani az információkat és együttműködni. Az EGSZB további együttműködést tartana kívánatosnak az EU kül- és igazságügyi minisztériumai között egy egyetértési nyilatkozat kidolgozása érdekében, hogy a konzulátusok személyzetén keresztül létrejöjjön a rendőrségek közötti információcsera a sértett vagy családja részéről a nyomozással kapcsolatosan feltett, indokolt kérdések megválaszolása érdekében. Ennek magában kellene foglalnia az illetékes hatóságok arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a nyomozó hatóság/tiszt elérhetőségét megadják egy másik joghatóság alá tartozó, felhatalmazással rendelkező kollégának, aki tájékoztatást nyújthatna a sértettnek és családjának, szükség esetén a bizalmas jelleg megőrzésére szolgáló biztosítékokkal.

4.4.4 Számos országban a rendőrségi hivatalokon vagy a vizsgálóbíróóságokon belül nem jött létre a családdal összekötött biztosító rendszer, ezért szükséges, hogy az információk nyilvánosságra hozatala előtt a család egy ügyvédet bízson meg képvisellel, ami költséges lehet és meghaladhatja számos család lehetőségeit. Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy fontoljon meg kísérő intézkedéseket az e területre vonatkozó bevált gyakorlatok kifejlesztésére, amelyeket egységesebben lehetne EU-szerte alkalmazni.

4.4.5 Meg kellene követelni a tagállamoktól, hogy széles körben és rendszeresen terjesszék a sértettek jogaira vonatkozó információkat, valamint azt, hogy e személyek hol juthatnak támogatáshoz. Azt is meg kellene követelni, hogy a költségek

csökkentése érdekében jöjjön létre uniós szintű együttműködés ezeknek az információknak a több nyelven történő biztosítására.

4.4.6 A megértéshez és a megértetéshez való jog alapvető az igazságszolgáltatásban. Az EGSZB azt javasolja, hogy a tagállamok végezzenek felmérést a büntetőeljárásokban részt vevő sértettek és családjaik kommunikációs szükségleteiről, annak biztosítása érdekében, hogy hozzájuttanak a megértést és a megértetést szolgáló szükséges támogatáshoz.

4.4.7 A büntetőeljárásokban biztosított ingyenes tolmácsoláshoz és fordításhoz kapcsolódó széles körű jog alapvető emberi jog, a sértettek és családjaik részére pedig különösen a határokon átnyúló esetekben fontos. Az EGSZB üdvözli, hogy ezeket a jogokat most a sértettek is kiterjesztik. Nem kellene eltúlozni az e szolgáltatások költségeire vonatkozó aggodalmakat, mivel számos tagállam már most is elérhetővé teszi ezeket a sértettek számára.

4.4.8 Az EGSZB üdvözli annak biztosítását, hogy a sértetteknek és családjaiknak jogukban áll megtámadni a tolmácsolás vagy a fordítás szükségletességét megállapító határozatot, és lehetőségük van panaszt tenni, ha a tolmácsolás minősége nem elégséges jogaik gyakorlásához az eljárás folyamán. A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló 2010/64/EU irányelvben megfogalmazott követelménnyel összhangban az EGSZB támogatja a megfelelő képzéssel rendelkező tolmácsok és fordítók nemzeti nyilvántartását, valamint azt, hogy ez legyen a jogi képviselők és a releváns hatóságok által igénybe vehető, hivatalosan elismert szakembercsoport. Az EGSZB tart attól, hogy bár néhány tagállamban létezik a névjegyzék, a szerződéseket az ilyen szolgáltatásokat nyújtó ügynökségekkel kötik, megkerülve így a névjegyzéket és aláírva az irányelv szellemét, ezért kívánatosnak tartja ennek a gyakorlatnak a felszámolását.

4.5 A sértett-támogatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés

4.5.1 A javaslatok meghatározzák az EU-szerte nyújtandó minimális szolgáltatásokat, annak biztosítása érdekében, hogy a bűncselekmények sértettjei és családtagjaik tisztában legyenek azzal, hogy mit várhatnak az időszzerű és hatékony támogatás keretén belül, függetlenül attól, hogy hol tartózkodnak az EU-ban akkor, amikor a leginkább rászorulnak erre. Alapvető, hogy mind az állami, mind a magánszolgáltatók által nyújtott szolgáltatások ingyenesek, bizalmasak és magasan képzett személyzet által biztosítottak legyenek.

4.5.2 Az EGSZB aggodalommal figyeli, hogy a sértett-támogatási szolgáltatások jelenlegi szintje és minősége jelentősen változik a tagállamonként, és általában nem annyira jól finanszírozottak, mint a bűncselekménnyel vádolt vagy gyanúsított személyeknek nyújtott szolgáltatások. Az EGSZB kísérő intézkedéseket tart szükségesnek a sértett-támogatási ügynökségek normáinak, minőségének és földrajzi lefedettségének EU-szerte való megerősítése és formalizálása érdekében, valamint kéri ezeknek a biztos és következetes alapon való finanszírozását az uniós költségvetés eszközeivel. Ez elősegíti majd a méretgazdaságosságot, a közös online képzési programok és a tájékoztatási és kommunikációs struktúrák kialakításával, valamint a bevált gyakorlatok megosztásával. A sértettek strukturáltabb nyomon követését, a jogszabálycsomag végrehajtását és érvényesítését, valamint ennek hatékonyságát is elő fogja segíteni.

4.5.3 A sértetteknek a támogatási szolgáltatásokhoz való joga alapvető a talpraállásuk és az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférésük tekintetében. Habár a pénzügyi és gazdasági válság miatt sok tagállam komoly kihívásokkal szembesül, nem tekinthetik semmisnek az e területre vonatkozó kötelességeiket. Össze kell vetniük e szolgáltatások biztosításának költségeit annak költségével, ha ezek a szolgáltatások elmaradnának, vagyis a sértettek és családtagjaik hosszú időt igénybe vevő vagy teljesen elmaradó talpraállásának gazdasági és társadalmi költségeivel. Számos ország a bűncselekményekre kivetett büntetésekből fedezi nemzeti szintű sértett-támogatási intézkedéseit. Az EGSZB egy tanulmány finanszírozását ajánlja az Európai Bizottságnak, amely e rendszerek hatékonyságát a szélesebb körű kiterjesztés szempontjából vizsgálja.

4.5.4 Az EGSZB elismeri, hogy a bűncselekmények sértetteinek száma tagállamonként és régióként változik. További nyomást gyakorolhat, hogy a nyaralási csúcsidezőszakokban még nagyobb a tömeg, és ez a helyzet párosul az alkohol gerjesztette agresszióval. Az EGSZB úgy véli, hogy a támogatásnak eléggé rugalmasnak kellene lennie ahhoz, hogy regionálisan is hozzáférhető legyen, és felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy fontolják meg a forrásoknak és a támogató intézkedéseknek a „gócpontok” felé történő csatornázását a kommunikáció és a szolgáltatások javítása érdekében. Ez kiemelten fontos kérdés ott, ahol az erőszakos bűncselekmények kockázata vagy veszélye aránytalanul magas abban az esetben, ha a gyanúsítottak és/vagy a sértettek nem a régió/ország lakosai.

4.5.5 Kulcsfontosságúak a jogi kötelezettségek annak biztosítására, hogy a sértetteket a támogatási szolgáltatókhoz irányítsák, valamint hogy ezekre a szolgáltatókra ténylegesen sor kerüljön. Az EU-ban általában véve a rendőrség felelőssége, hogy a sértetteket ezekhez a szolgáltatókhoz irányítsák, erre azonban jelenleg a sértettek túlnyomó részénél⁽¹³⁾ nem kerül sor. Ez jelenti a legfőbb akadályt a sértettek Európa-szerte megvalósuló támogatásának biztosítása előtt.

4.5.6 A sértettekkel kapcsolatba kerülő más illetékes hatóságoknak szintén felelősséget kell vállalniuk azért, hogy – szükség esetén – a sértetteket támogatást nyújtó szolgáltatókhoz irányítsák, ideértve a kórházakat, a nagykövetségeket és konzuli hivatalokat, az iskolákat és a lakhatási szolgáltatásokat. Meg kell jegyezni, hogy ez nem jelentene nehézséget az adatvédelmi jogok szempontjából.

4.5.7 A külföldön bűncselekmény áldozatává váló sértetteket és családjaikat a meglévő sértett-támogatási szolgáltatások nem segítik rutinszerűen hazatérésük után. E hiányosságot orvosolni kellene. A sértettek talpraállása hosszú időt vehet igénybe, hazatérésük után pedig folyamatos egészségügyi problémákkal, valamint jogi és adminisztratív kihívásokkal szembesülhetnek. Az EGSZB a sértett-támogatási szolgáltatók feladatkörének kiterjesztését tartja szükségesnek e támogatás biztosításának érdekében.

4.5.8 Az EGSZB uniós finanszírozási eszközöket tartana kívánatosnak az együttműködés kiépítésének és a kapacitásépítésnek a finanszírozására és támogatására a sértett-támogatási

szolgáltatók, a rendőri és bírói intézmények, a kórházak, a szak-szervezetek, az NGO-k és vállalatok esetében, hogy a civil társadalmi közreműködés kiépítésén keresztül javuljon a bűncselekmények sértettjeinek nyújtott támogatás, valamint hogy ösztönözzék a sértett-támogatás javítására szolgáló bevált gyakorlatokat és gyakorlati intézkedéseket. Azokat az önkénteseket, akik akkor válnak bűnözői magatartás áldozatává, amikor támogatást és szolgáltatást nyújtanak, szintén a bűncselekmény sértettjeinek kellene tekinteni, és támogatni kellene őket.

4.5.9 Miközben az EGSZB megerősíti, hogy az igazságszolgáltatási rendszerek és más illetékes közhatóságok elsődleges szerepet játszanak a sértettek védelmében és támogatásában, úgy véli, hogy az érintett ágazatokban tevékenykedő vállalatok és szervezetek (utazási irodák, biztosítótársaságok, légitársaságok, szállodák, bankok, mobiltelefon- és más telefontársaságok, gépkocsikölcsönzők és taxivállalatok, szakszervezetek és szociális NGO-k) számára lehetőség van arra, hogy egy építő jellegű együttműködés keretében pozitív és gyakorlati stratégiákat és struktúrákat dolgozzanak ki a sértettek és családjaik válsághelyzetben való támogatására. Ezeket a kezdeményezéseket nem teherként kell felfogni, sokkal inkább a vállalatok társadalmi felelősségére vonatkozó pozitív politikák kidolgozásának lehetőségeként.

4.5.10 Az EGSZB azt javasolja, hogy egy tanulmány keretében az Európai Bizottság vizsgálja meg az uniós biztosítási ágazatot, és mérje fel a bűncselekmények sértettjeire vagy a balesetek áldozataira vonatkozó fedezeti, védelmi és kártérítési intézkedéseket. A cél a bevált gyakorlatok ösztönzése a tisztességes és megfelelő jogi és adminisztratív támogatás, a kártérítés és a költségek vonatkozásában, annak érdekében, hogy a sértettek és családjaik részt tudjanak venni a büntetőeljárásokban. A biztosítási kötvényekben szereplő fogalmak és kizárási záradékok világosságát a vásárlók eltérő szintű írási és olvasási készségének, iskolázottságának és lehetséges fogyatékoságának figyelembevételével kell felmérni. A nyaralási biztosítások záradékait, amelyek értelmében teljesen vagy részben kizárt a fedezet, ha a biztosított alkoholt fogyasztott és ennek hatása alatt balesetet okozott, világosan közölni kell. Ezzel egyidejűleg az arany középút megtalálására kell ösztönözni a biztosítótársaságokat e területen, mivel nyaralás alatt sok ember fogyaszt mértékkel alkoholt, valamint arra, hogy fontolják meg az alkoholszint mérésére szolgáló olyan bevált intézkedések alkalmazását, mint amelyet az alkohol befolyása alatt álló gépkocsivezetők esetében használnak. A kártérítésre vonatkozó uniós irányelv értelmében a tagállamoknak továbbra is kártérítést kell nyújtaniuk. Ez azonban nem menti fel a biztosítótársaságokat az alól, hogy teljesítsék elsődleges felelősségüket.

4.5.11 Az EGSZB egy uniós szintű nyomonkövetési csoport felállítását tartja szükségesnek, a sértettek és családjaik, a sértett-támogatási szolgáltatók és érintett NGO-k, valamint a szakszervezeti és vállalati képviselők részvételével, hogy biztosított legyen a folyamatos nyomon követés, hogy létrejöjjenek a képzési lehetőségek, valamint hogy ösztönözzék a sértettekkel szembeni kultúraváltást.

4.5.12 Ott, ahol ezt meg lehet valósítani, a sértett-támogatást más uniós politikákba és jogalkotási javaslatokba is be kellene építeni. Ez elősegítené a haladást e területen.

⁽¹³⁾ Az európai sértett-támogatási szervezet szerint.

4.6 Igazságszolgáltatás és kártérítés

4.6.1 Nagyobb egyensúlyra van szükség a vádlott és az áldozat jogai között. Jelenleg az áldozatok támogatása kisebb mértékű, és kevesebb joggal rendelkeznek. Az EGSZB olyan intézkedések elfogadására kéri fel az Európai Bizottságot és a tagállamokat, amelyek abban az esetben, ha a sértettek nem jutnak hozzá az információkhoz, a támogatáshoz és az irányelvben szereplő egyéb minimális jogokhoz és rendelkezésekhez, hatékony orvoslási lehetőséget biztosítanak számukra.

4.6.2 A sértettnek az a joga, hogy a büntetőeljárás során meghallgassák, és hogy bizonyítékot terjeszthessen elő, emberi jogi kérdés és visszavezethető a hatékony igazságszolgáltatásra. Ez a jog már létezik néhány tagállamban, és EU-szerte elérhetővé kell tenni. Ebben az összefüggésben az uniós joganyagban figyelembe kellene venni és határozottan bátorítania kellene a hatékony tanúvédelmi programok kialakítását.

4.6.3 Biztosítani kell a vádlott jogait, de a sértettnek és a családjának a törvényes érdekeit is el kell ismerni és támogatni kell. A sértetteknek ugyanolyan szintű jogi és adminisztratív támogatást kellene biztosítani. Az EGSZB üdvözli a sértettek jogsegélyhez való jogának elismerését, ha az eljárásban részes félként szerepelnek, ami lehetővé teszi számukra, hogy gyakorolhassák az irányelvben szereplő jogaikat. Az EGSZB úgy véli, hogy ennek a támogatásnak a sértett családjá és az elismert segítő személy számára is hozzáférhetőnek kell lennie, amennyiben a sértett elhalálozott, vagy nagymértékű segítségre szorul jogképessége gyakorlásában, hogy részt tudjon venni az igazságszolgáltatási eljárásban. Felkéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen elemzést azokról az EU-szerte létező rendelkezésekről, amelyek a sértettek és családjaik számára biztosítanak jogsegélyt és támogatást, hogy hozzájáruljon azokhoz a lehetséges jövőbeli intézkedésekhez, amelyek nagyobb mértékű támogatást tennének lehetővé e területen.

4.6.4 Az EGSZB aggodalommal figyeli, hogy bizonyos tagállamokban az elhalálozott áldozatok hazaszállítása jelentős akadályokba ütközik. Gyakran megtagadják a sértettek családjainak azt a jogát, hogy temetés céljából hazaszállíthassák szerzett családtagjuk maradványait, vagy éveket kell várniuk, és bonyolult jogi eljárásokat kell végigvinniük a holttestek átadásáig. Ez a család szenvedését további kimondhatatlan fájdalommal és frusztrációval tetézi. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki közös eljárásokat a más országban áldozatul esett személyek maradványainak világosan meghatározott, korlátozott határidőkön⁽¹⁴⁾ belüli szállítására és hazaszállítására, amelyek elsőbbséget élveznének a nemzeti vagy a tartományi szabályokkal szemben.

4.6.5 Az EGSZB üdvözli az utazási, szállás- és tartózkodási költségek visszatérítésére vonatkozó jogot, amely abban az esetben illeti meg a sértetteket, ha akár tanúként, akár áldozatként részt vesznek egy tárgyaláson. Az EGSZB értelmezése szerint ez a rendelkezés a gyilkosság áldozatául esett személy családjára is kiterjed, de kívánatosnak tartaná, ha szélesebb körben alkalmaznák és a jogképességük gyakorlásában nagymértékű segítségre szoruló sértettek családjára és az őket segítő személyekre is kiterjesztenék, mégpedig állami finanszírozással.

4.6.6 Alapvető minimumszabályként kellene rögzíteni, hogy egy bűncselekmény bejelentéséről írásos átvételi elismervényt állítanak ki. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának határozatával összhangban egyébként az államnak megfelelően ki kellene vizsgálnia a sértettek feljelentéseit.

4.6.7 Az EGSZB úgy véli, hogy arra az esetre, ha egy másik tagállamban már gyanúsítottként szereplő személy követ el bűncselekményt, rendelkezéseket kellene kidolgozni annak biztosítására, hogy a kiadási folyamatot ne akadályozzák az e gyanúsított ellen belföldön folyó eljárások, amennyiben ezek kevésbé súlyos ügyek miatt zajlanak, mint a külföldiek. A belföldi eljárásokat fel kellene gyorsítani vagy mindaddig el kellene halasztani, amíg a külföldi eljárások le nem zárulnak.

4.6.8 Az EGSZB úgy véli, ha döntés születik arról, hogy nem indul igazságszolgáltatási eljárás, a sértettnek jogában kell állnia, hogy kérje ennek a döntésnek a független vizsgálatát. A sértett szempontjából hatékonyabb lenne, ha joga lenne arra, hogy konzultáljanak vele a vádeljárást érintő döntésekről.

4.6.9 Az EGSZB elismeri, hogy a pénzügyi kártérítés nem teheti semmissé a bűncselekmény által okozott károsodást, és gyakran igen fontos a sértettnek biztosított elismerés és tisztelet. A sértettek szerzett joga a kártérítés, gyakran azonban nincsenek tudatában jogosultságuknak, vagy elbátortalanítja őket a bonyolult kártérítési eljárás. Gyakran lehetetlen, hogy a határokon átnyúló esetekben kártérítéshez juthassanak a bűncselekmények okozta sérelemért, hacsak a sértett vagy családja polgári peres eljárást nem indít egy külföldi bíróságon, ami bonyolult és költséges. Többet kellene tenni annak biztosítása érdekében, hogy a sértettek könnyebben és térítésmentesen nyújthassák be kártérítési igényüket. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy kezdje meg a sértettek kártérítéséről szóló irányelv felülvizsgálatát, és tegye meg a széles körű és szükséges javításokat e területen, ideértve a bűncselekmények sértettjeinek uniós szintű kártérítési rendszerére vonatkozó megfontolásokat is.

4.6.10 Az előbbieken említett felülvizsgálat részeként az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy fordítson kiemelt figyelmet a közúti közlekedési cselekmények sértettjeinek kártérítésére. Az EGSZB megállapítja, hogy néhány tagállamban jó példákul lehet találni a sértettek kártérítésére és támogatására, például ott, ahol a közúti közlekedési cselekményekre kivetett büntetések révén összegyűlt pénz jelentős részét a sértettek támogatására és kártérítésére fordítják. Mivel a közúti balesetek jelentik a szerzett fogyatékoságok fő okát, a fogyatékkal élők szervezeteinek képviselőit be kellene vonni ezeknek a kártérítési rendszereknek a kidolgozásába, végrehajtásába és kezelésébe.

4.6.11 Meg kell fontolni, hogy közvetlenül a cselekményt követően előlegnyújtással segítsék a sértetteket és családjaikat, ekkor ugyanis különösen sok költség merülhet fel.

4.6.12 Az EGSZB üdvözli a helyreállító igazságszolgáltatásra vonatkozó javaslatokat az irányelvben, de úgy véli, hogy a meghatározás túl szűk. Azt is hangsúlyozni kell, hogy számos olyan formája van a helyreállító igazságszolgáltatásnak, amelyek keretében nem kerül sor az érintettek kapcsolatfelvételére. Az

⁽¹⁴⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

EGSZB megerősíti, hogy minden esetben kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani a sértett és családja kívánságainak és védelmének. Alapvetőek a határozott biztosítékok, és azok a rendelkezések, amelyek garantálják, hogy az állam elősegíti a megfelelően képzett támogatási szolgáltatók felé történő irányítást. Az EGSZB megállapítja, hogy jelenleg nagyon kevés tagállam biztosít támogatást a helyreállító igazságszolgáltatás céljára, és azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság támogasson kísérleti projekteket a helyreállító igazságszolgáltatáshoz kapcsolódó normák és képzés kidolgozására, hogy méretgazdaságos módon lehessen megvalósítani és hogy támogatni lehessen a bevált gyakorlatok cseréjét.

4.6.13 Az EGSZB megállapítja, hogy a bűnüldöző szervek minden évben jelentős mennyiségű olyan „lopott tulajdont” értékesítenek EU-szerte, amelyeket a rendőrség nem juttatott vissza tulajdonosaiknak. A tulajdon visszaszolgáltatásában mutatkozó elfogadhatatlan késések jelentik a másik problémát.⁽¹⁵⁾ Az EGSZB szerint a tulajdon visszaszolgáltatásának tárgyában megerősített rendelkezések szükségesek, kötelezve egyúttal a hatóságokat arra, hogy konkrét információt nyújtsanak,

megadják a tulajdon felelősenek elérhetőségét, és biztosítsák, hogy a tulajdont rövid és meghatározott időn belül visszaszolgáltassák.

4.7 Végrehajtás és jogalkalmazás

4.7.1 Jelentős gazdasági és társadalmi következményekkel jár, ha elmarad az irányelv rendelkezéseinek alkalmazása, nemcsak a sértettek és családjaik, hanem a tagállamok gazdaságának szempontjából is, mivel munkanapok mennek veszendőbe, valamint nyomás alá kerülnek az egészségügyi és más szociális, valamint a jogi szolgáltatók. Ezért alapvető fontossággal bír, hogy a jobb és gyorsabb talpraállítás érdekében megfelelően hajtsák végre a sértettek és családjaik támogatását szolgáló új intézkedéseket.

4.7.2 Az EGSZB úgy gondolja, hogy a javaslatoknak határozott intézkedéseket kellene tartalmazniuk annak biztosítására, hogy a minimumszabályokat EU-szerte tiszteletben tartják. Ezért intézkedésekre lesz szükség a folyamatos nyomon követés és a hatékony jogalkalmazás érdekében, a be nem tartást megelőző visszatartó büntetésekkel együtt.

Kelt Brüsszelben, 2011. december 7-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON

⁽¹⁵⁾ A sértett-támogatási szolgáltatók Európa-szerte rendszeresen kapnak panaszokat a sértettektől arra vonatkozóan, hogy a bűnüldöző szervek késedelemmel szolgáltatják vissza a tulajdonukat.